

חנה'לה לבני - זכרים לזכרה

זכרה של חנה'לה לא היתה סוגה בשושנים.
היא נולדה בנובמבר 1920 בפולין, באזור בעלז, למשפחה בעלת מסורת חסידית.

חנה'לה היתה הבת הצעירה במשפחה. לרוע המזל, נפטרה האם בעוד חנה'לה רכה בשנים, אחותה הבכירה, לאה, נאלצה לשאת בעול גידולה וחינוכה.

הם היו חמישה בנים במשפחה: שתי בנות ושלושה בנים. כיצד נדלק, הבן הבכור יעקב, בחידק הציונות, באזור חסידי כה מגובש כבעלז - זו חיזה שאין לה פתרון. דרך הרוח מי ידע? יעקב צעד בדרך הקשה של חלוצים באותה תקופה: הכשרה בקלוסובה, עליה ארצה והצטרפות לקיבוץ גבעת השלושה, הוא לא נח ולא שקט עד אשר הצליח ב-1934, להעלות לישראל את שתי אחיותיו: חנה'לה ולאה.

חנה'לה בת ה-14 שוהה כשנתיים בגבעת השלושה ולומדת בבית-ספר במקום. דחף פנימי בוער בקרבה, לסגול לעצמה דרך משלה, היא פונה למשק הפועלות בכדי לקבל הכשרה לעבודה חקלאית ומתמחה בגידול עופות, כאשר מתקבצת באפיקים קבוצת הכשרה של הנוער-העובד היא מחליטה להצטרף אליה. בתום תקופת ההכשרה, בסוף 1938 ראשית צ, היא פונה לקיבוץ שדות-ים, שהחל לגבש את דרכו כפלוגת עבודה בקרית-חיים; פלוגה שהתפרנסה מעבודה בנמל ומעיבוד קרקעות מזדמנות בסביבה.

כאשר הגעתי לשדות-ים, ב-1941, לחנה'לה היה כבר מעמד מיוחד, בחינת מוסד בפני עצמו, היא הקימה את ענף הלול והפכה את מקום שיכונה למרכז חברתי. לא היה כאן תהליך של בחירה, התכונות האישיות של חנה'לה ויכולתה להתרועע, לקרב לבבות של חברים ושל מועמדים, שזה מקרוב הגיעו לקיבוץ, לכבדם בכוס קפה או בסיגריה של אותה תקופה ולדובבם - אלה התכונות שהניעו את התהליך.

ללא החלטה רשמית היתה חנה'לה מקבלת מהמסבך, כמות גדולה במיוחד של קפה בכדי לאפשר לה להמשיך ולמלא את התפקיד הבלתי מוגדר, אך חשוב במיוחד בקבוצת צעירים, רובם רווקים: תפקיד שאפשר להגדירו כמרכז חברתי או מועדון חברתי.
מי שזוכר את העוני והזלות ששררו באותה עת בחצר החולית של קסריה, רק הוא יכל להבין מהי המשמעות של קבלת מנה מוגדלת של קפה, מכלי שהמעשה יעורר מחלוקת של צרות עין וקנאה.

ב-1943 הגיעה לקיבוץ שדות-ים קבוצה של חיילים יהודיים מצבא אנדרס, ביניהם נמצא מתי, כדרכה, חנה'לה החלה לקרב קבוצה זו ולסייע להם בבדידותם, וכך הסתייע הדבר ומתי וחנה'לה החליטו להקים משפחה ב-1945.

כאשר עלה הרעיון להקים בשדות-ים ברוזיה. חנה'לה היתה המועמדת הסבעית והיא נשלחה לגבעת-חיים לקבל את ההכשרה הנדרשת.

הפילוג בקיבוץ המאוחד היה לחנה'לה קשה במיוחד. מתי. כבעל נסיון אישי במתרחש בעולם הסובייטי, היה המניע במשפחה להליכה למעין-צבי. המרכסיזם לנינזם של מפ"ם, לא התקבל לחלוטין על דעתו. הקליטה של אנשי שדות-ים במעין-צבי היתה לעילא ולעילא, אולם, יש להודות, שהתקופה ההירואית של ראשית בנין הקבוצה בשדות-ים פעמה בלב חנה'לה כל ימיה. היא שמרה על הקשרים החברתיים עם חבריה האישיים והיתה בין הדואגים לנוכחות הולמת של חברים ממעין בכל אירוע ואירוע, בין של שמחה ובין של עצב. שהתרחש בשדות-ים.

במעין גילתה חנה'לה יכולת גבוהה בתחום העבודה: בלול, בחנות, במסבך ובסקופוס. אף יכלתה לקרב לבבות, של באים מקרוב, נתגלתה, למשל, הקשרים המיוחדים עם משפחת סניה ואבנר כהן, אכן, חנה'לה ידעה כיצד לסייע לחברים, בין בשעות מצוקה ובין בשעות שמחה, במלוא רוחב הלב.

היא נחשבה במעין, כמשתייכת לדור המייסדים, אך בתחושתה הפנימית היא זיהתה את תקופת החלוציות שלה עם ימיה בשדות-ים, תחושה שהלכה והעמיקה ככל שגדלה הרווחה בקיבוץ והשתנו אורחות החיים.

במלחמת יום הכיפורים, בנפול נתי, הצטרפה משפחת לבני למשפחת השכול. היה זה משכר, שרק מי שהתנסה בו אישית יכל להבינו. אף מחשבותיה של חנה'לה בתחום המלחמה והשלום קבלו תפנית ומיתנו את גישתה האקטיביסטית שהיתה נחלתה בקיבוץ המאוחד.

בשנים האחרונות התגלה הקשר המשפחתי של חנה'לה במלוא עצמתו. היא נאבקה בכל מאודה לסייע לאחיה שמואל במצוקתו והביאה אותו למעין בשנים 75-76. את אחותה, לאה, היא סעדה בשקט ובצנעה ללא טענות על הקשיים הכרוכים בכך. לגבי דיזה זו היתה חובה אישית שיש למלאה בקפדנות, עם התערערות בריאותו של מתי היתה לו חנה'לה לעזר ולסעד בהתמדה ומסירות יום יומיים.

יש להדגיש שכל אלה לא גרעו מיחסה החם וטיפוליה המסור בילדיה ונכדיה שגרמו לה נחת ועונג רב.

בחודשים האחרונים התערערה בריאותה בקצב מהיר, הבדיקות לא העלו תחילה ממצאים ברורים, רק לפני כחודש ימים התברר שהמחלה הממארת כילתה את ריאותיה, בדרכה השבוע לביילנסון, לברר את דרכי הטיפול האפשריים ניסלה לפתע נשימתה.

יהיה זכרה ברוד, מי יתן והוא ישמר בזכרון הקבוצה, הבנים והנכדים.

דברים ליד הקבר - מאיר זרמי